GAZETA KRAKOWSKA

Nro 13.

Z KRAKOWA DNIA 13 LUTEGO 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 5 Lutego.
Kommissyia Rządowa
Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Poleciwszy osadzić w domu po XX. Paulinach na Długiey ulicy dobrze sobie zaleconych fabrykantów Panów 1) Norblin modeluiącego, robiącego i złocącego wszelkie gatunki bronzów Paryzkich. 2) Guerin Tapicera, i sprowadzonych maystrów z Paryża, wyrabiaiących wszelkie meble machoniowe i inne, tudzież pościele Francuzkie, dekoracyie i t. p. 3) Guignard robiącego kołdry wielkie i małe, tak wełniane iak bawełniane sposobem Francuzkim. 4) Leszczyńskiego, wyuczonego w Londynie, i wystawiaiącego fortepiana tak Angielskie iak Wiedeńskie. 5) Krzeckiego wprawionego przez długie lata w Paryżu, szewca męzkiego. 6) Bertfelda robiącego pończochy cienkie i grubsze, bawełniane, niciane i wełniane. 7) Panią Magniat Chaircuitiere czyli wyrabiaiącą różne pokarmy i potrawy z wieprzowiny; podaie do wiadomości, iż każdy do pomienionych fabrykantów po uskutecznienie żądań swoich do ich rzemiosł stósownych, według upodobania udać się może.

W Warszawie dnia 30 Stycznia 1820 r.
(podpisano) *T. Mostowski.*
Sekretarz Jeneralny *Aug. Karski.*

Do Redaktora Gazety Warszawskiey.

Przesyłaiąc WPanu myśli moie o Orle Białym, proszę, ażebyś ie w Gazecie swoiey umieścił:

"Nikt nie wątpi, że Gazeta wydawana w duchu swobód konstytucyynych, iest wielce szacownem pismem dla dobrze myślących obywateli. Lecz ta święta sprawa, do którey potrzebą więcey umiarkowania i rozsądku niż do iakiey bądź inney, nie powinna bydź powierzana osobom, za któremi nie mówią ani znane zasługi, ani wielkie doświadczenie.

Pochwała znakomitych, osobliwie zmarłych Polaków, iest hołdem bardzo sprawiedliwym, iest długiem następców; lecz ażeby wzbudzała uszanowanie, powinna się opierać na gruntownych powodach. W pochwale na przykład š. p.

Wydżgi, położył Orzeł Biały, że się ten obywatel nie splamił nigdy, bo nie służył obcey sprawie. Jakże tu zaraz pogodzić tę pochwałę z uwielbieniami przez niego wyrażonemi dla Kościuszki, Poniatowskiego, Dąbrowskiego, którzy służyli obcey sprawie? Kościuszko, był Adjutantem Wasingtona, i służył Amerykanom. Poniatowski służył Austryi, Dąbrowski Saxonii i Francyi. Sławny nawet w historyi Tarnowski, zwycięzca pod Obertynem splamił się według Orła, służąc Hiszpanii ? ? ! ! — Jeżeli wydawcy Orła Białego chcieli mówić: że Wydżga nie służył sprawie Mocarstw, wtenczas kiedy te czyniły ostateczny zamach na Polskę, trzeba było wyraźnie to powiedzieć, a byliby uniknęli błędu przeciw dobremu rozumowaniu; lubo po dopełnionym nieszczęśliwym rozbiorze kraiu, rozumowanie to i tak byłoby z myślą wydawców niezgodne. Nikt bowiem nie służył rządowi Austryiackiemu, ani Pruskiemu, ale swoim ziomkom pod temiż rządami, a jeżeli był uczciwym urzędnikiem, służył bardzo uczciwie; służył lepiey, aniżeli ten, który służy teraz własney oyczyźnie a źle służy; który ziomków, pod maską patryotyzmu, spotwarza, i dogadzaiąc osobistey nienawiści, mówi, że ma dobro publiczne na celu.

Wspomnienia narodowe w Orle Białym nie są także wolne od myłek przeciw chronologii. Austryiacy weszli wprawdzie do Krakowa; z tą tylko różnicą, że nie r. 1795, ale 1796. Epoka tego weyścia iest nader bliska, ażeby wydawcy Orła, mieli słuszną wymówkę, że mogą czasem wspomnienia narodowe źle przypominać.

Niedawno powstali przeciw JPanu Witowskiemu, do którego maią urazę, że ich podobno w Pustelniku swoim opisał. Też w tey osobistości nie dali dowodów swego niezastanowienia, choć rzecz cała zamknięta iest w kilku wierszach? Donieśli nam nayprzód, że Hrabia Skarbek niezrównie lepsze napisze dzieło o Gospodarstwie kraiowem, aniżeli iest Witowskiego. Przypuśćmy, że Skarbek w istocie lepiey się wypisze, zkądże wydawcy Orła Białego wiedzą, że to co ieszcze nie iest, będzie lepszem? Powtóre Witowski, nie pisze dzieła o Gospodarstwie kraiowem, ale zasady Ekonomii Polityczney, które się równie do Gospodarstwa Kraiowego iako i Zagranicznego stósuią. Potrzecie, ani Witowski, ani Skarbek nie są pierwsi (iak wydawcy Orła utrzymuią), którzy o Ekonomice piszą, lub pisać zamyślaią. Jako miłośnicy wspomnień narodowych, powinni sobie byli wydawcy przypomnieć, że iuż w tym przedmiocie mamy wiele dzieł bardzo szacownych; mamy prócz wielu innych, co do tey mat[e]ryi, dzieła X. Popławskiego Piiara i Przełożonego Seminaryum w Krakowie, Stroynowskiego, Gliszczyńskiego Senatora Kasztelana, nareszcie X. Kołłontaia i X. Staszica; nie licząc tłumaczeń i dzieł oryginalnych, których nazwiska wyszły mi w tey chwili z pamięci.

Wydawcy wzięli sobie za dewizę; Prawda i prawo. Prawda iest ta, że wyiąwszy to, co do Orła od ludzi rozsądnych iest nadesłanem, resztą potrzebuie Professora, któryby okupacye wydawców poprawiał. Co do prawa, rzecz dziwna: iż prawo, które nie pozwala młodym zawierać prywatnych umów bez wiedzy rodziców lub opiekunów dopóki się nie

wywiodą że są pełnoletniemi, pozwala im przecież mieszać się do rzeczy politycznych, wpływać do czynności seymikowych, siać nieufność między obywatelami &c. &c. &c. *J. S.*

Z Paryża d. 29 Stycznia.

Na posiedzeniu dnia 22 Minister skarbowy P. Roy, wnóśił do izby Deputowanych budżet na r. 1820, który pominąwszy szczegóły i obszerne ich obiaśnienia dzieli się na dwa oddziały.

1) Prowizyie od długu narodowego i fondusz umorzenia w summie 228,341,20 Fr. 2) Zastąpienie wydatków kraiowych . . . . 511,371,750 Fr.

Ogółem 739,712,750 Fr.

Izba postanowiła wydrukowanie i rozdanie pomiędzy członki proiektu do budżetu.

Pierwszy proiekt do ustawy, który Minister spraw wewnętrznych Hr. Decazes podać chce izbie Deputowanych, nie ma się tyczeć odmiany ustawy o obiorach, ale, iak zapewniaią, tak zwanego pewnego *Habeas Corpus* aktu Francuzów, w którym osobista wolność każdego obywatela zapewnioną być ma. Jeżeli proiekt takiey będzie osnowy, tedy od żadney strony nie dozna oporu.

Jeden z Jenerałów nazwał niedawno w izbie Deputowanych konstytucyią: cytadelą spokoyności.

Dziennik Sporów usiłuie zgadnąć myśli Ministrów, i sądzi: że P. Roy myśli o utrzymaniu swoiego budżetu, i słusznie; P. Latour-Mauburg o urządzeniu woyska, P. Deserre, który iest chory, o swoim zdrowiu;; P. Portal, ażeby P. Decazes co wymyślił; P. Pasquier, ażeby P. Decazes co zrobił; — a P. Decazes oczemże myśli? — Myśli o czem ma pomyśleć.

Wygnaniec Mehée de la Touche, otrzymał pozwolenie do powrotu, i oczekiwany tu iest z Królewca.

Od kilku dni rozeszła się tu wieść o zawrzeć się maiącym traktacie handlowym między Francyią i Angliią. Mówią, iż proiekt do niego przysłany tu został z Anglii i z uwagami naszego Rządu odesłany iest do Londynu

Zaczęła tu wychodzić nowy dziennik Handlowy, którego redaktorami są utalentowani dobrze myślący mężowie.

W ninieyszym miesiącu znayduie się w tuteyszych cywilnych i woyskowych więzieniach 4591 osób, pomiędzy któremi 62 woyskowych.

Jenerał Vandamme przybył tu przed kilku dniami.

Minister sprawiedliwości Deserre udaie się do Nizza dla poratowania zdrowia.

Miasto Chaumont będzie obwarowane; budowniczy woyskowy ułożył do tego plan. Roboty maią się tam równie iak w Langres niezwłocznie rozpocząć.

Xiąże Eugeniusz Beauharnois, Leuchtenberg, oświadczył na piśmie, iż w tak zwanych Pamiętnikach i Korrespondencyi Cesarzowey Jozefy ani ieden wiersz nie iest przez nią, niego i iego siostrę napisany, i że wszystkie tyczące się iego rodziny anekdoty są zmyślone.

Xże Wincencyi (Caulincourt) po długim spoczynku ocknął się nakoniec, dla zaprzeczenia udziału, który mu przypisywano do dzieła P. Koch: "Kampaniia r. 1814.,, Nie od niego pochodzi korrespon-

dency ia o kongresie w Chatillon, i w wielu punktach mieni ią być mylną. Przywodzi w krotkości dane mu pod d. 19 Czerwca 1814 od Napoleona rozkazy, na mocy których roziechał się kongress. Napopoleon obstawał w swoich rozkazach i instrukcyiach przed wszystkiem o konieczności utrzymania naturalnych granic Francyi i nazwał to *conditio sine qua non*. Wszystkie Mocarstwa, a nawet Angliia uznały te granice. Francyia zwrocona do dawnych granic, nie miałaby nawet dwoch trzecich części sił, które przed 20 laty miała. Co za Alpami i Renem uzyskała, nie może się z tem równać, co Rossyia, Austryia i Prussy przez podział Polski nabyły. Wszystkie powiększyły się kraie. Zwrocenie Francyi do dawnych granic, znaczy iey upadek i poniżenie. Francyia bez Renu, Belgii i Ostendy iest tyle co niczem. Systema zwrocenia Francyi do dawnych granic, iest nie oddzielnem od przywrocenia Burbonów, ponieważ oni tylko zaręczyć mogą za utrzymanie tego systematu, o czem Angliia dobrze wie. Z każdem innym pokoy na takowey zasadzie iest niepodobny i trwałym być nie może. Ani Napoleon, ani Rzeczpospolita Francuzka, ieżeliby kiedy była, nie podpisaliby nigdy takiego warunku. Co się Napoleona tycze, iego postanowienie iest stałe i niewzruszone. Nie zostawi Francyi słabszą, iak ią odebrał. Jeżeli przeto zamiarem iest Sprzymierzyńców zmienić proponowane i dawniey uznane naturalne granice, tedy trzy tylko rzeczy zostaią Napoleonowi do wyboru: albo bić się i zwyciężyć, albo bić się i polegz z chwałą, albo nakoniec, ieżeli go narod wspierać nie będzie, złożyć koronę. Nie idzie mu o świetność wielkości, i nigdy nie okupi stanu, do którego wyniesiony został, podłością. (Monitor nagania powyższe oświadczenie P. Caulincourt iako nieprzystoyne i przeciwne celowi, i zbiia go nakoniec temi słowy: Widzieliśmy zresztą, że w d. 20 Marca Bonaparte nie pogardził tronem Ludwika XVIII. chociaż do dawnych granic zwrocony został i oświadczył się złożyć oręż, skoro mu dozwolonem będzie spokoynie w dawney Francyi panować. Nie Bonaparte także posunął granice Francyi do Renu i do Alpów, bo to przed nim nastąpiło. Nakoniec pamiętać należy, że Ludwik XIV. siłami dawney Francyi zdobywał prowincyie i utrzymał, i że Bonaparte daleko z większemi siłami i sposobami utracił prowincyie, których nie zdobył.)

Prokurator Królewski zabrał wszystkie Nra dzienników Konstytucyionisty i Sławy, w których powyższy list Caulincourta był umieszczony.

Poseł Rossyyski, Hr. Pozzo di Borgo, po naradzeniu się z Posłami dwoch Mocarstw, które sprzymierzone są z Rossyią S. Przymierzem, wysłał P. Braun gońcem do Madrytu.

Oto są wiadomości, które pisma nasze stosownie do swoiego ducha i skłonności o zbuntowaniu się woysk Hiszpańskich w południowey Hiszpanii umieściły:

Dziennik Konstytucyionista wyraża: Czytaliśmy listy z Andaluzyi pod d. 4 i 6 b. m. lecz pisane są z naywiększą ostrożnością. Oprocz Hr. Calderon uwięziony także iest przez rokoszanów Minister morski, P. Cisneros, który znaydował się na wyspie Leon, dla przyśpieszenia wypra-

wy. Nie prawdą iest, iakoby rokoszanie cofnęli się do gór Ronda. Osadzili oni wyspę Leon, wiele warowni i opanowali wszystkie zakłady nad zatoką. Czyli są panami Kadyxu lub nie? zachodzi ieszcze wątpliwość. Do Madrytu nie nadeszły żadne listy względem losu tego miasta. Rokoszanie ogłaszaią konstytucyią Stanów; liczba ich znacznie się pomnaża; niespokoyność wzrasta i zachodzi obawa o Walencyią i Grenadę.

Liczba rokoszanów, wyraża list z Baionny, znacznie się zwiększa. Podług ostatnich doniesień byli w posiadłości San Luccar, Rota, Port Sanet, Maria, wyspy Leon, Bormeo i całego lądu w okolicy tamteyszey. Miasto Kadyx nie czyni żadnego oporu przeciw rokoszanom; domyślaią się nawet, że ieżeli nie otworzyło im ieszcze bram, tedy stało się to iedynie dla tego, iż urządza w przod nowe swoie władze. Jenerał Freyre zgromadził w Sewilli 8000 woyska, z którym postąpił przeciw rokoszanom; lecz wątpią aby wiele dokazał. Piękny pułk Canaries przeszedł z całą swoią artyleryią do rokoszanów. Z innych pułków Królewskich przechodzi także do nich wiele ludzi. Utrzymuią oni czynną korrespondencyią z innemi okolicami. Postępowanie ich iest bardzo umiarkowane; w mieyscach, które zaięli, żądaią tylko żywności. W Madrycie panuie nadzwyczayna niespokoyność i trwoga.

Dziennik Cenzor przywodzi, że w Madrycie zabito dwoch żołnierzy na straży i nocnego stroża. Liczbę zbroynych rokoszanów podaie tenże dziennik do 24,000. Kilka pułków, a między innemi pułk Sorie, dwa bataliony karabinierów i cała artyleryia z woyska Freyre ogłosiły konstytucyią Stanów.

Gazeta Francuzka zawiera następuiącey list pod d. 15 Stycznia z Baionny: — Cztery bataliony z woyska do wyprawy, które się naprzod zbuntowały, były z pułków Asturyi, Arragonii, Sewilli i Guiden. Pociągnęły do Pueblo de Cabezas de San Juan, udały się do tamteyszego kościoła i podczas śpiewaney Mszy zaprzysięgły konstytucyią Stanów. Złożyły tamteysze władze i zaprowadziły te, które za Stanów były. Gdy więcey woysk złączyło się z niemi, udały się do Kadyxu dla opanowania tego miasta; lecz nie udał się ich zamysł, zamknięto przed niemi bramy. Potem udali się rokoszanie przeciw wyspie Leon, opanowali tamteysze działa, kassę, magazyny, i t. d. Jak tylko nadeszła wiadomość o tem rokoszu do Sewilli, zebrały się zaraz władze, dla oparcia się rozszerzeniu buntu. Naypierwszą trudnością, którą w tey mierze znaleziono, był niedostatek pieniędzy, dla rozesłania w rożne okolice gońców. Jenerałowi Freyre ofiarowali rokoszanie przez deputacyią po dwa razy dowodztwo; ale go nie przyiął. Mowią, iż dowodzi teraz niemi Villavicinero. Poczta z Kadyxu nie nadeszła d. 15 do Baionny.

Dziennik Niepodległy umieścił zmyśloną wieść, iż N. Król Hiszpański przybył do Burgos. Wielu osiadłych w Andaluzyi officerów, oddalili się z mieysc rokoszu i udali się ku Madrytowi. Jenerał Hr. Calderon, Minister morski Cisneros i inni publiczni urzędnicy osadzeni są przez rokoszanów w więzieniu Pietri.

Umieszczona w Dzienniku Sława

wieść, iakoby zbuntowali się mieszkańcy Kadyxu i bramy rokoszanom otworzyli, nie potwierdziła się dotąd, równie iak druga, iakoby gwardyie Królewskie między Kadyxem i Vittoria stoczyły bitwę z rokoszanami.

Do niepewnych także wieści należy, iakoby Hr. Montlio uwolniony był z więzienia inkwizycyi w Madrycie i stanął na czele rokoszanów.

Do 12 b. m. nie oznaymił Rząd w Madrycie nic urzędownie o zdarzeniach w Andaluzyi, zkąd pisma nasze wnoszą, iż rzeczy nie muszą iść pomyślnie.

Rząd Hiszpański miał upraszać naszego, aby miał baczne oko na wychodniów Hiszpańskich.

Wieść iakoby 5000 rokoszanów weszło do Sewilli i ogłosili konstytucyią Stanów, nie potwierdziła się dotąd.

Dzisieyszy Monitor zawiera następujący urzędowy list pod d. 13 Stycznia z Madrytu: „Poruszenia, które okazały się w części przeciw Ameryce przeznaczonego woyska, nie powinny zatrważać o niespokoyność Hiszpanii. Dzięki gorliwości i odwadze władz Kadyxkich i Sewilli; osady i mieszkańcy obu tych miast nie należą do buntu, owszem okazali przywiązanie i wierność ku Królowi. Skłonność w okolicach lądowych iest także zaspakaiaiącą. — Buntownicy nadaremnie pokusili się o opanowanie miasta Kadyxu, i zmuszonemi zostali do odstąpienia od tego przedsięwzięcia. Wyspę tylko Leon trzymaią ieszcze osadzoną, ale ucieka od nich wiele ludzi, i zdaie się zachodzić pomiędzy niemi niezgoda. Brygadyier łOutroga, którego niedawno naczelnikiem swoim ogłosili, został złożony i do więzienia wtrącony. — Port Santa Maria znayduie się w posiadłości woysk Królewskich. Jenerał Freyre stanął na czele woysk Królewskich. Opuścił Sewillę z korpusem jazdy i poszedł do Xeres, gdzie złączyło się z nim do 3 szwadronów.

Z Irun d. 15 Stycznia.

Przybyłe tu z wewnątrz Hiszpanii za granicę przeznaczone listy, zostały na tuteyszey poczcie zatrzymane. Piszę do WPana przez podróżnego. Rzeczy w południowey Hiszpanii nie znayduią się dla wiernie do Króla przywiązanych w pożądanym stanie. Widoczną iest rzeczą, iż ajenci buntowników południowey Ameryki kieruią i utrzymuią rokosz. Milicyie północnych prowincyy Hiszpanii odebrały rozkazy bycia w gotowości do drogi, również iak osady Pampelony i miast innych.

Z Londynu d. 25 Stycznia.

J. Królewicowska Mość Xże Kentu umarł w Sidmouth d. 23 Stycznia o godzinie 10 z rana na zapalenie płuc. Jenerał major Moore przywiózł tu tę smutną wiadomość, która całą rodzinę Królewską w naywiększem pogrążyła żalu. Xże Leopold Koburgski, Kapitan Konwoy i Jeneratowie Weatherall i Moore nie odstępowali w ostatnich godzinach od łóżka zmarłego, i wszystkich dokładali starań, dla pocieszenia pozostałey iego małżonki, która podczas całey choroby naywiększą miała o nim staranność, sama mu lekarstwa podawała, a podczas ostatnich 5 nocy wcale się nie rozbierała i na iey ręku skonał. Zmarły Xże był czwartym synem Króla, urodził się d. 2 Listopada 1767, a ożenił dnia 29 Maia 1818 z owdowiałą Xiężną po Xięciu Leiningen,

córką zmarłego Xięcia Sasko-Koburgskiego - Salfeld, a siostra Xięcia Leopolda, Wiktoryią Maryią Ludwiką, z którego małżeństwa pozostała córka, urodzona d. 24 Maia 1819 Alexandryna Wiktorvia, która po trzech żyiących ieszcze Królewicach iest nayblizszą tronu.

Częste pożary, powiększey części przez podłożony ogień, sprawiaią tu wielką trwogę. W ostatnią niedzielę z północy spaliło się tu 15 gmachów, których szkodę do 200,000 Fs. podaią, a w Manszestrze w nocy z dnia 22 na 23 b. m. znaczne składy towarów kupieckich.

W Irlandyi zbroyne kupy popełniaią ciągle mordy i inne gwałty.

W r. z. wprowadzono do Anglii 3 mill. 349,984 kwarterów z zagranicy zboża.

Gazeta Times czyni następuiącą uwagę nad handlem Angielskim: " Nayleprzem politycznem i ekonomicznem urządzeniem iest bez wątpienia dla ludu każdego kraiu, kiedy przestać może na własnych płodach i źródłach. Lecz kupcy nie są tego mniemania; u nich iest zyskownieysze system zamiennego handlu. W. Brytaniia ich zdaniem, żywić się powinna zbożem stałego lądu, brać go od Rossyi, żelazo od Szwecyi, a wina od Francyi w zamian za bawełniane i wełniane towary. Lecz północne kraie nie zaniedbały także zaprowadzić u siebie ekonomii politycrney, ażeby poddać się miały iak dawniey warunkom handlu Angielskiego; czynią dla swey korzyści i wygody urządzenia; gotowe wprawdzie są zamieniać zbywaiące rzeczy zato, co im iest dogodnem i potrzebnem, lecz rozumie się, że podług własnych, nie obcych warunków. Jakże W. Brytaniia rachować może na wielki handel swoiemi fabrykatami do Niemiec, Niderlandów i Francyi? Chceż zawsze z szkodą po niższey cenie sprzedawać swoie towary na stałym lądzie, a zboże, żelazo i wino drogo płacić? Możeż się przy takim handlu pracowita klassa w Anglii utrzymać? Może zbogaciliby się niektórzy przez to; ale rzemieślnicy i wyrobnicy musieliby z głodu umierać! „

Taż gazeta wyraża o przeważaiącey oligarchii w parlamencie, co następuie: — W hrabstwie Kornwallis 5 następuiących rodzin, iako właściciele gruntowi maią prawo obierania 19 członków do niższey izby: Lordowie Germans, Mount Edgecumb, Dunstanville, Falmouth i rodzina Bullar. Gdy tymczasem 828,509 mieszkańców Leister obieraią tylko 14, a miasto Manszester liczące 98,578 mieszkańców żadnego. — Powyżsi 19 Deputowani głossuią zatem ustawicznie w iakim bądź przedmiocie za zdaniem Ministrów.

Biega znowu wieść, że gubernator wyspy S. Heleny, P. Lowe, odwołany zostanie, a mieysce iego zastąpi P. Cockburn.

Czternastoletni Sabauczyk przybył z Małpą do Londynu, i z trudnością zarabiał na pożywienie, obwodząc to zwierzę po ulicach i każąc mu przy bębenku i piszczałce tańczyć i skakać. Podczas iednego z zimnych wieczorów prosił kobiety, która za 6 penców przyymowała na noclegi, aby go przenocowała; ale że tego dnia nie zarobił iak 4 1/2 penców i te iey ofiarował, prosząc o poczekanie reszty, za co dawał iey w zakład swoią

Małpę. Lecz ta nielitościwa kobieta nie przyięła go, i nazaiutrz znaleziono go na rogu ulicy umarłego. Wierny iego towarzysz Małpa, uchwyciła go się i nie chciała nawet po śmierci swoiego karmiciela odstąpić; gwałtem ią tylko od niego oderwano.

Z Listu z Lizbony pod d. 15 Stycz. mamy tu następuiącą wiadomość o rokoszu w południowey Hiszpanii: — "Odebraliśmy tu listy z Kadyxu pod d. 4 m b. w których donoszą nam, iż przeznaczone do południowey Ameryki 15,000 woyska zbuntowało się w dniu nowego roku. Hr. Caldeon został zaraz uwięziony, i 5000 ludzi udało się do Sewilli, dla znieśienia stoiącey tam osadą brygady karabinierów Królewskich. D. 2 przybyła iedna dywizyia do Medina i opanowała na wyspie Leon warownią, Santa Maria i z broiownią Carracas. Jenerał Cisneros, Minister Morski, i Admirał Maral uwięzionemi zostali w Santa Maria. Gubernator Kadyxu zebrał na prędce lud z 6 liniiowych okrętów i 7 fregat, które w porcie stały, i z tą siłą okokoło 1500 ludzi wynoszącą pospieszył przeciw rokoszanom, którzy w liczbie 2000 chcieli miasto opanować. Zabił im 7 ludzi i przymusił do zatrzymania się przy Arello. Wszystkie bramy miasta są zamknięte i miasto znayduie się w naywiększey trwodze. Radca stanu Asmarez, znayduiący się w Kadyxie, odpłynął zaraz na Amerykańskim okręcie z swoią rodziną do Lizbony. Z trzema ostatniemi pocztami nie nadeszły żadne z Kadyxu do Lizbony listy.,,

Ostatnią pocztą z Hiszpanii nie wiele nadeszło tu listów, i te powiększey części były odpieczętowane.

Gazeta Morning-Chronicle zapewnia, że Jenerał Królewsko-Hiszpański w południowey Ameryce Całzeda, przeciw któremu powstali mieszkańcy, dostał się w Papayan w niewolą powstańców, i że Bolivar, którego odeprzeć miano, znaydował się podług listów z d. 9 Listopada o 10 godzin tylko drogi od Kartageny, gdzie osada nie okazywała się skłonną do obrony, a woyska morskie przeszły do powstańców, z którego powodu Gubernator wezwał mieszkańców do uchwycenia broni dla obrony miasta. Bolivar znieść miał aż do 50 ludzi działaiący przeciw niemu Królewski korpus, poczem posłał iedną dywizyią do Santa Martha, którey słaba tylko broni osada, &c.

Z Sztuttgardu d. 23 Stycznia.

Druga izba Zgromadzenia Stanów Wirtembergskich na posiedzeniach swoich od 17 do 20 trudniła się obraniem po 3 kandydatów na Prezesa i Vice-prezesa, z których Król mianował Prezesem Doktora Weisshaar z Sztuttgardu, a Vicepresam Doktora Zahn, tudzież kommissyi do ogłaszania drukiem działań izby. — Na posiedzeniu d. 20 Radca stanu i naczelnik wydziału skarbowego Wickherlin wniosł budżet od 1go Lipca $18\frac{19}{20}$. Wymienione są w nim dług kraiowy, który pod teraźnieyszem panowaniem, zmnieyszył się od 26,963,464 Zr. do 21,895,620 Zr. przychody i wydatki. W ostatnich położone są lista cywilna czyli dochod Króla 800,000, apanaże i wdowie pensyie 371,186 Zr. prowizyia od długu kraiowego i fundusz umorzenia 1,967,158 Zr. wydział woyskowy z pensyiami do orderu woyskowego przywiązanemi 2,302,969 Zr. i t. d. — D. 21 obrana została kommissyia z 7 członków do zgłębienia tego budżetu. — D. 22 obrała izba 4 swoich sekretarzów.

DODATEK DO Nro 13.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 13 LUTEGO 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Sztuttgardu d. 30 Stycznia.

Pierwsza izba zgromadzenia Stanów, to iest Panów, zebrała się d. 18 na pierwsze po zagaieniu posiedzenie. Prezes Xże Hohenlohe Oehringen otworzył posiedzenie mową, na którą Xże Fryderyk Paweł Wilhelm (stryy Króla) w imieniu członków odpowiedział. Na końcu zabrał głos Xże Henryk (także stryy Królewski.) Na temże posiedzeniu obrano sekretarzami Barona Maucler i Hr. Reischbach, i uchwalono adress podziękowania do Króla. Na drugiem posiedzeniu d. 19 obrano trzech kandydatów na Vice-prezesa. Na 3cim posiedzeniu d. 22 odczytano odpowiedź Królewską na adress, tudzież przepis Królewski względem prędkiego odbywania naradzeń.

Druga izba czyli Deputowanych miała d. 28 osme posiedzenie, na którem kommissyia zdała sprawę względem uchwalenia dwoch trzecich części podatku niestałego (pierwsza rozpisaną iuż została przed zwołaniem Stanów.) Kommissyia, wzniosła, iż należy mieć wzgląd na układy, które Rząd poczynił, ale razem starać się ulżyć rolnictwu i przemysłowi, Tu dały się za i przeciw uchwaleniu słyszeć głosy, aż nakoniec na 9 posiedzeniu d. 29 ugodzono się, aby w tey mierze porozumieć się z izbą Panow.

Xże Paweł Wirtembergski (brat Króla) przybył tu d. 23 z Paryża.

Od brzegow Menu d. 1 Lutego.

Mowią, iż Król Wirtembergski zaślubić się ma z córką zmarłego Xcia Ludwika Wirtembergskiego.

Nie potwierdzą się pogłoska, iakoby uwięziony w Boon Student Siebel uwolniony był. Siedzi on wraz z swoiemi współwinowaycami byłem Professorem turnieiów Baumaister i Studentem Colonius w więzieniu w Bonn, i są przez sąd kryminalny badanemi. Dyrektor gimnazyium w Wetzlar i były tamże Professor turnieiów Sartorius są także uwięzionemi i kryminalnie badanemi. Ostatni był ścisłem przyiacielem Sanda.

Od 25 Stycznia przywrocony iest pomiędzy Frankfortem i wszystkiemi stronami związek; woda zwrociła się do swoich koryt, wszelako iest zawsze ieszcze

wielka. Ogrody i pola wokoło przeszło na godzinę drogi od Renu i Menu zalane i domy, które aż do pierwszych pięter w wodzie były, poniosły znaczne uszkodzenia, i obawiać się należy, aby pozostała wilgoć, zwłaszcza przy nagłey zmianie powietrza od 18 aż do 4 stopni zimna, i nagle znowu podniesienie się do 10 stopni, nie wpływała na zdrowie.

Uwięziony w Berlinie Professor, Doktor Jahn, iest zdrowy, odwiedza go często mały iego syn, i podług pism publicznych pracuie nad historyią 30letniey woyny.

Z Hagi d. 29 Stycznia.

Nader smutne z wielu okolic Królestwa naszego nadchodzą doniesienia o szkodach, które zalewy poczyniły. W wielu mieyscach przerwane zostały tamy, i mieszkańcy w nader pożałowania godnem znayduią się stanie. W prowincyi Betume 72 wsi znaydowało się w wodzie. Oprocz wielu ludzi zatopiło się mnostwo bydła. W niektorych mieyscach była woda o 17 calów wyżey, iak podczas okropney powodzi r. 1799. Przy Wianen zalanych zostało przeszło 60,000 morgów gruntu. Dzwonienie i wystrzały z dział o ratunek słyszeć się dały z wielu okolic. Codziennie przybywa tu wiele sztafet i gońców donoszących o uszkodzonych okolicach. Król sam, Królewic Następca tronu i Królewic Fryderyk udali się do okolic, które nay większą poniesły szkodę. Nieszczęśliwym Belgiianom posłał Król 10,000 Zł. a Następca tronu Bruxelczykom 6000 Fr. W Bruxelli wiele domów przez wodę obalonych lub zabranych zostało. Szkoda, którą ostatni zalew w całem królestwie poczynił, wynosi kilkanaście milliońów.

Autorem pisma ostanie Niderlandów iest P. van de Stratem, który iest uwięziony i sądzony. Siedmiu Bruxelskich patronów, którzy naradzali się względem iego obrony, postanowili wydać pismo, w którym chcą dowieść, że autor raczey na nagrodę, niżeli na prześladowanie zasługuie.

W Wielkiey Sali Teatru Krakowskiego dane będą przez dni trzy ostatnie Zapust, to iest w Niedzielę, Poniedziałek i Wtorek Bale Maskowe czyli Reduty przy pięknie oświeconey Sali i dobraney Orkiestrze. W niedzielę zacznie się Bal o godzinie 9, w poniedziałek i we wtorek o godzinie 8 w wieczor.

DONIESIENIA

W dniu 15 Lutego 1820 r. od godziny 9tey ranney do 12 południa, a od 2giey do 5tey po południu i w dni następne aż do ukończenia w Krakowie przy ulicy Poselskiey pod L. 195 obok pałacu Wielopolskich, meble i sprzęty pokoiowe, tudzież suknie męzkie, pasy iedwabne i lite, futra, tołuby siwych baranków nowe, kałanki nieużywane, sukna po kilka łokci różnego koloru i gatunku. — Dywany, bielizna, porcelana, landszafty, i t. d. Cukiernic ka srebrna ważąca łutów dwadzieścia, łyżeczek do kawy sztuk siedem, i kochelka iedna srebrna ważąca łutów siedemnaście w ogóle srebra łutów trzydzieści dziewięć, to wszystko w drodze Exekucyi sprzedane będzie. Dan w Krakowie d. 11 Lutego 1820 r.

Jacek Kowecki, Kom.

Koniczyna z Liszek niesuszona świeżo młocona, iest do sprzedania funt po groszy 24 u P. Dominika Dobrowolskiego, szynkarza w Kamienicy Szarey pod Nr. 16 w Rynku.

Główna Dyrekcya Górnicza, z mocy Reskryptu Wysokiey Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi z d. 10 Stycznia r. b. Nro 543 z Stycznia 20 wydanego, działaiąc: czyni wiadomo wszystkim chęć dzierżawienia Dobr i Propinacyów Górniczych maiącym, iż na zasadach dla Dóbr tych wskazanych w Mieście Kielcach w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey na dniu 29 Lutego r. b. od godziny dziesiątey z rana odbędzie się publiczna Licytacya (przez zapieczętowane Deklaracye) trzy dni trwać maiąca na zadzierżawienie trzechletnie.

Z Ekonomii Kieleckiey.

1, Folwarku Nowego z propinacyą do niego zastósowaną, którego pretium fisci w ogóle iest ustanowione złp. 7,010 gr. 15 i wyszynku piwa beczek 42.

2. Papierni Sukowskiey z gruntami do niey należącemi złp. 1,851 gr. —

Z Ekonomii Bodzentyńskiey.

3. Folwarku Sniadka z propinacyą ditto ditto złp. 6,728 gr. 1

Z Ekonomii Sławkowskiey

4. Folwarku Łośnia z propinacyą ditto ditto złp. 9,844 gr. 15.
5. Folwarku Łasów z propinacyą ditto ditto złp. 6,136 gr. 18.

Z Ekonomii Bobrownickiey.

6. Z całey Ekonomii bądź w ogóle bądź Folwarkami z propinacyami ditto ditto ditto ditto złp. 38,721 gr. 9⅙.
prócz przywiązany h do gruntu ciężarów.

Z Ekonomii Woykowic Kościelnych bądź cząstkowo Folwarkami bądź ogòlowo.

7. Folwarku Woykowic Kościelnych z propinacyą z całey Ekonomii ditto ditto ditto złp. 13,071 gr. 19
8. Folwarku Warężyna ditto ditto złp. 3,277 gr. 8.
9 Folwarku Dąbia ditto ditto złp. 6,301 gr. 22.

Z Ekonomii Jeżżechiey wedle oddzielnych wykazów Dochodów.

10. Folwarku Serdzice bliższe z propinacyami i Młynami inclusive składki na Wóyta Gminy ditto złp. 19,251 gr. 7.
11. Folwarku Seredzice dalsze ditto ditto złp. 2,213 gr. 22
12. Folwarku Jasieniec ditto ditto złp. 3,409 gr. 3.
13. Folwarku Jelża Zamek z Wsią Błaziny ditto złp. 3,088 gr. 21
14. Folwarku pasztowa Wola, ditto ditto złp. 4,871 gr. 15
15. Folwarku Kowalków ditto ditto złp. 5,194 gr. —

Pod następuiącemi warunkami licytacyinemi.

§. I. Nikt do Licytacyi przypuszczonym nie będzie, kto Kwalifikacyi Postanowieniem JO. Xcia Namiestnika Królewskiego, z d. 24 Stycznia r. 1818 dla Dóbr Rządowych przepisaney nie złoży; teyże w całości nieudowodni, na których rozstrząsanie dzień 28 Lutego r. b. przed samą Licytacyą naznacza się.

§. 2 Przystępuiący do Licytacyi winien quo vadium Ratę półroczną wedle ceny na pretium fisci ustanowioney, złożyć.

§. 3. Po utrzymaniu się przy Licytacyi, winien w przeciągu dni trzech złożyć Ratę półroczną, lub roczną wedle Deklaracyi, oraz Kaucyą w gotowiżnie Racie półroczney wyrównywaiącą.

§. 4. W razie niedotrzymania powyższego warunku licytacyinego, i niezapłacenia Raty dzierżawney, oraz nie złożenia Kaucyi, vadium pretendenta przepada, i na koszt iego nowa Licytacya odbytą będzie.

§ 5. Deklaracya zapieczętow: obeymować powinna wyraźnie oznaczoną Summę, którą Pretendent z Folwarku przez niego zadzierżawić się maiącego, ofiaruie, bez żadney kondycyi Dobrom Górniczym niewłaściwey, i takowe Deklaracye d. 2 Marca r. b. o godzinie czwartey wieczorney, do którego czasu tylko składać ie wolno, otworzone będą, i porządkiem składanych głośno czytane, dla zabezpieczenia naywięcey ofiaruiącemu prawa do dzierżawy.

§. 6 Zaraz po podpisaniu protokółu Licytacyinego, wszelkie obowiązki ze strony Rządu przepisane, staią się dla utrzymanego przy Licytacyi obowięzuiące, ze stro

ny zaś Skarbu dopiero po zatwierdzeniu Protokółu Licytacyinego przez Kommissyą Rządową Spraw Wewnętrznych i Policyi.

§ 7 O warunkach do Kontraktu służyć maiących w Kancellaryi Główney Dyrekcyi Górniczey w Mieście Kielcach znayduiącey się, dowiedzieć się w każdym czasie można.

§ 8 Ofiaruiący Pretendent opłacać dzierżawy roczney, przynaymniey wyżey po 5 od 100 procentu nad pretium fisci do Licytacyi ustanowione, ieżeli takową dzierżawną kwotę nie półrocznemi Ratami, ale razem całoroczną summę anticipando wnosić zobowiąże się, na tenczas zapewnionym mu bydz może kontrakt sześcioletniey dzierżawy.

§ 9 Jeżeli nadto Dzierżawca po utrzymaniu się przy Licytacyi dłuższego, to iest: dziewięcioletniego kontraktu pretendować będzie; na ten czas takowy termin kontraktu uzyskać tylko może, z tem zastrzeżeniem, iż tak Jemu iakoteż Skarbowi przy każdem Triennium dzierżawa kończyć się może, za półrocznem wprzód wypowiedzeniem, a na ten czas bez żadney sprzeczki wyprowadzić się z possessyi winien będzie.

§. 10. Z strony Główney Dyrekcyi Górniczey zapewnia się W. Dzierżawcę, iż ieżeli w ciągu umówioney teraźnieyszym kontraktem dzierżawy, przez regularną Rat dzierżawnych wypłatę, dobre gospodarowanie, i z Włościanami sobie wydzierżawionemi postępowanie, na ufność Dyrekcyi zasłuży, oraz kwalifikacyą swą z pełną udowodni, na ten czas pewnym bydź może, iż po ukończeniu się Jego dzierżawy i uzyskaniu świadectwa wzwyż wspomnionego, dzierżawa dalsza nie przez Licytacyią, ale z wolney Ręki podług nowego Folwarku zaanszlagowania, wypuszczona mu zostanie, za ofiarowaniem summy roczney, iaką dotąd opłacał, ieżeliby Anszlag niższym od teyże okazał się, lub też summy Anszlagiem objętey, gdyby taż wyższą, nad dotąd opłacaną kwotę, wyznaczoną została.

Na tymże terminie licytacyinym, podobnież przez zapieczętowane Deklaracyie w porządku poprzednie umieszczonych warunków Licytacyinych, odbędzie się publiczna Licytacya propinacyów następuiących do Dóbr Górniczych należących, wedle zasad tym dzierżawom dotąd służących, na następuiące propinacye:

W Ekonomii Kieleckiey.

1. Propinacyi do Folwarku Masłowa należącey którey pretium fisci iest oznaczone w kwocie złp. 2,152 gr. 8. i wyszynku piwa Beczek 52.

2 Propinacyi do Folwarku Wola Jachowa należącey złp. 423 gr. 13. i wyszynku piwa beczek 14.

3. Propinacyi w Wsiach Słopiec, Moycza, Suków, Dyminy, Bilcza, Posłowice, którey pretium fisci iest ustanowione złp. 3,400. i wyszynku piwa beczek 108.

w Ekonomii Sławkowskiey.

4. Propinacyi w Wsi Porąbie, którey pretium fisci iest złp. 1,859 gr. 6.

Przy Fabrykach nad Rzeką Kamionną.

5. Propinacyi w Michałowie pretium fisci złp. 1,250.
6. Propinacyi w Mieście Wierzbniku pretium fisci złp. 1,148.
7. Propinacyi w Marcinkowie z młynkiem którey pretium fiscy złp. 600.
8. Propinacyi w Kuczowie którey pretium fisci złp. 240.
9. W Wąchocku z młynkiem którey pretium fisci złp. 650.
10. Propinacyi w Dziurowie którey pretium fisci złp. 505.
11. Młyna w Michałowie którego pretium fisci złp. 400.

Życzących sobie zatem dzierżaw tak Dóbr, iakoteż i Propinacyiów za opatrzenych w vadium wyżey oznaczone, i dowody Kwalifikacyine, na dnie i godziny oznaczone, niniejszem zaprasza.

Działo się na Posiedzeniu Główney Dyrekcyi Górniczey w Kielcach d. 3 Lutego 1820.

Dyrektor *Ullman.*

Sekretarz Jeneralny *Tomaszewski.*